

Пропозиції Міністерства закордонних справ України

до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність)»

Ініціатори законопроекту: Чернів Єгор Володимирович, Потураєв Микита Русланович, Ясько Єлизавета Олексіївна, Мазурашу Георгій Георгійович, Третьякова Галина Миколаївна, Безгін Віталій Юрійович, Кравчук Євгенія Михайлівна, Булах Лада Валентинівна, Богуцька Єлизавета Петрівна, Циба Тетяна Вікторівна, Бондар Ганна Вячеславівна, Дубнов Артем Васильович, Радіна Анастасія Олегівна, Жмеренецький Олексій Сергійович, Гурін Дмитро Олександрович, Веніславський Федір Володимирович, Василів Ігор Володимирович, Кицак Богдан Вікторович, Остапенко Анатолій Дмитрович, Подгорна Вікторія Валентинівна, Мельник Павло Вікторович, Швець Сергій Федорович, Нагаєвський Артем Сергійович, Галайчук Вадим Сергійович, Санченко Олександр Володимирович, Мотовиловець Андрій Вікторович, Гривко Сергій Дмитрович, Аліксійчук Олександр Васильович, Безугла Мар'яна Володимирівна, Вагнер Вікторія Олександрівна, Мисягін Юрій Михайлович, Юнаков Іван Сергійович, Савчук Оксана Василівна, Васильєв Ігор Сергійович, Припутень Дмитро Сергійович, Заблоцький Мар'ян Богданович, Зуб Валерій Олексійович.

Реєстраційний номер: 5144 від 24.02.2021 р.

Пропозиції надаються до першого читання.

1. МЗС підтримує проєкт закону за умови доопрацювання.

2.1. Пропозиції та зауваження МЗС до законопроекту 5144 в цілому тотожні пропозиціям та зауваженням до законопроекту 5135 від 23.02.2021 р.

Законопроект 5144 також містить норму щодо запровадження аналогічного поняття «колабораційна діяльність». При цьому в порівнянні з редакцією законопроекту 5135 це поняття суттєво розширено.

2.2. Питання колабораціонізму в Україні від початку (20.02.2014) збройної агресії РФ є складним і не всебічно дослідженим в умовах особливого періоду¹, що застосовується для виконання державними органами України² заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях. Проєкт закону встановлює відповідальність **виключно громадян України** за дії, що позначені терміном «колабораціонізм», зміст якого, попри неодноразові спроби суб'єктів законодавчої ініціативи VIII та IX скликань, залишається не визначений в національному праві.

З урахуванням поточних та прогнозованих загроз національній безпеці та національним інтересам України з урахуванням зовнішньополітичних та

¹ Див. ЗУ «Про оборону України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>, Постанови Верховного Суду України у складі колегії суддів Першої та Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 25.04.2018 р. справа № 127/13998/17 та від 25.04.2018 р. справа № 205/1993/17-ц <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74188521> <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73727417>

² Див. ЗУ «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на

ДОКУМЕНТ СЕД МЗС АСКОД

Підписувач **ДЖАПАРОВА ЕМІНЕ АЙЯРОВНА**
Сертифікат **2B6C7DF9A3891DA1040000004A606000BC0DD001**
Дійсний з **17.11.2020 17:41:32** по **17.11.2021 23:59:59**

411/301-501-41316-ВН від 19.04.2021

внутрішніх умов (див. пп.17, 20 розділу II Стратегії національної безпеки України), актуальних загроз національним інтересам та національній безпеці України в інформаційній сфері (див. розділ 4 Доктрини інформаційної безпеки України), актуальних воєнних загроз для України (див.п.9 Воєнної доктрини України) законопроект має пропонувати також розв'язання проблеми колабораціонізму громадян іноземних держав з Російською Федерацією під час здійснення нею збройної агресії проти України, тимчасової окупації частин території України та спроб Російської Федерації легалізувати/легітимізувати анексію тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим та м.Севастополя. Відомо, що на підтримку державного суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України більшість іноземних держав всебічно, у тому числі політико-дипломатичними методами та засобами, сприяють Україні у відсічі і стримуванні збройної агресії Російської Федерації. Утім, окремі громадяни цих держав та так звані представницькі центри «ЛДНР», що зареєстровані та/або діють в окремих іноземних державах, вчиняють дії, які можуть становити зміст та обсяг терміну «колабораціонізм». Йдеться, зокрема, про порушення іноземними громадянами порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї (ст. 204⁻² КУпАП, ст. 332⁻¹ ККУ, незаконне перетинання державного кордону (332⁻² ККУ), порушення порядку переміщення товарів до району або з району проведення антитерористичної операції (ст. 204⁻³ КУпАП) та вчинення дій в іноземних державах, які підважують політику невизнання спроб РФ легалізувати/легітимізувати анексію тимчасово окупованої АРК та м.Севастополя та/або легалізувати/легітимізувати окупацію РФ частин території у Донецькій та Луганській областях. Під спробами РФ легалізувати та легітимізувати анексію тимчасово окупованої АРК та м.Севастополя слід розуміти дії РФ, у тому числі у сфері зовнішніх зносин, з надання юридичної сили нормативно-правовим актам та документам, виданими органами влади РФ стосовно АРК та м.Севастополь після 20 лютого 2014 року.

Погоджуючись із твердженням пояснювальної записки до законопроекту, що обов'язком держави є реагування на прояви колабораціонізму як на тимчасово окупованих територіях, так і на території, підконтрольній органам державної влади України, видається невиправданим, з огляду на зазначені вище актуальні загрози національній безпеці та національним інтересам України у сфері зовнішніх зносин, залишати поза колом суб'єктів, на яких пропонується поширити статус «колаборантів» держави-агресора, іноземних громадян.

2.3. Запровадження кримінальної відповідальності за вчинення певних діянь, що підпадають згідно з законопроектом 5135 під визначення «колабораціонізму», викликає сумніви **в умовах особливого періоду**, що застосовується для виконання державними органами України заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях.

Досягнення мети законопроекту - визначення колабораційної діяльності як самостійної (окремої) форми державної зради та **криміналізація відповідних діянь**, в аспекті загального принципу права пропорційності та норм міжнародного гуманітарного права, є більш обґрунтованою **в умовах воєнного стану**.

**Перша заступниця Міністра
закордонних справ України**

Еміне ДЖАПАРОВА

_____ 20__р.